

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Adéla Krönerová

Rozpočtové příjmy obce

Bakalářská práce

Olomouc 2019

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Rozpočtové příjmy obce vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 26. března 2019

Adéla Krönerová

Mé poděkování patří vedoucí práce JUDr. Mgr. Lence Veselé, Ph.D. za ochotu, připomínky a rady k vypracování této bakalářské práce. Dále děkuji zaměstnancům obecního úřadu v Protivanově, kteří mi poskytli dokumenty, týkající se rozpočtu, a pomohli mi s jejich vysvětlením.

Obsah

Úvod.....	6
1 Hospodaření obce.....	8
1.1 Rozpočet obce	8
1.1.1 Obsah rozpočtu	9
1.1.2 Sestavování a schvalování obecního rozpočtu	9
1.1.3 Zásady obecního rozpočtu	10
1.2 Střednědobý výhled	11
1.3 Kontrola hospodaření obcí.....	12
2 Rozpočtové příjmy obce.....	14
2.1 Daňové příjmy	14
2.1.1 Daň z přidané hodnoty	14
2.1.2 Daň z příjmů fyzických osob	15
2.1.3 Daň z příjmů právnických osob	15
2.1.4 Daň z nemovitých věcí	15
2.1.5 Místní poplatky	16
2.1.6 Správní poplatky	18
2.1.7 Poplatky na úseku životního prostředí	19
2.1.8 Odvody z hazardu	19
2.2 Nedaňové příjmy	19
2.3 Kapitálové příjmy	20
2.4 Přijaté transfery	20
2.4.1 Investiční transfery	20
2.4.2 Neinvestiční transfery	21
3 Městys Protivanov	22
3.1 Příjmy městyse	22
3.1.1 Daňové příjmy	24
3.1.2. Ostatní příjmy.....	25
3.2 Využití příjmové složky k rozvoji obce.....	26
4 Právní úprava.....	28
Závěr	30
Zdroje	32

Abstrakt	35
Abstract	36
Seznam klíčových slov / Keywords	37

Úvod

Každý občan České republiky je součástí některé z obcí. Kvalita života v daném místě souvisí především s hospodařením obce, a proto je cílem mé práce zjistit, s jakými finančními prostředky tyto obce hospodaří a odkud je získávají. Jelikož od dětství žiji v obci jménem Protivanov, nabízí se, abych zjištěné poznatky v praxi ověřila právě zde. Ve své bakalářské práci se budu zabývat příjmy, se kterými tato obec, přesněji měštys, pracuje.

Díky decentralizaci moci v České republice je obci, jako územně samosprávnému celku, Ústavou zaručeno samostatné hospodaření, což má velký vliv na život občanů, jelikož se občanské záležitosti neřeší pouze na státní úrovni, nýbrž vycházejí především ze zájmů a potřeb obyvatel dané lokality.

Tato bakalářská práce je zpracována na téma „Rozpočtové příjmy obce“. Zaměřím se v ní na samotný rozpočet obce, s důrazem na příjmovou složku. Jak už jsem zmiňovala, velmi důležitou věcí, která v obci musí fungovat, je hospodaření s finančními prostředky a zavádění rozličných poplatků a daní, díky kterým obec získává peníze, a může proto docházet k jejímu rozkvětu a uplatnění samostatné působnosti. Daně a poplatky však nejsou jedinými zdroji příjmů.

Ve své práci nejdříve rozeberu obecně rozpočty obcí, jejich schvalování, zásady pojící se se schvalováním a jejich kontrolou. Hlavní část bakalářské práce budou samotné příjmy a jejich dělení, a to na příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté transfery. V další části mé práce se chci zaměřit na měštys Protivanov, ve kterém žiji, konkrétněji na schválené rozpočty uplynulých let 2016, 2017 a 2018. Porovnáím jednotlivé příjmové složky, popřípadě jejich účelnost a změny během uvedených let. Díky tomuto rozboru chci zjistit, které příjmy jsou pro obec svou výší nejpříznivější. Jelikož studuji na právnické fakultě, bude náplní této práce zaměřit se na rozpočtové příjmy i ze stránky právnické. Budu tedy také klást důraz i na zákonnou formu, ne pouze na formu ekonomickou, která v hospodaření obce hraje velkou roli. Závěrem se chci zamyslet nad aktuální právní úpravou rozpočtových příjmů, její pozitivita a negativa a možnosti její úpravy a změn.

Rozpočet a jeho příjmy jsou velmi často zpracovávaným tématem bakalářských prací, ale ve většině případů se tyto práce zabývají pouze rozpočty v obecném slova smyslu, a nezaměřují se na rozpočty územně samosprávných celků. Zdroje, které považuji za nejdůležitější, jsou zákony a další právní předpisy, které tuto problematiku upravují, a na jejichž novelizacích se neustále pracuje. Dalšími významnými zdroji jsou odborné knižní publikace, ve kterých se autoři ve většině případů dostávají do hloubky daného tématu a budou mi velkým

pomocníkem při pochopení této problematiky. V neposlední řadě chci využít i zdroje internetové.

Cílem této práce je popsat problematiku obecního rozpočtu a využít teoretické znalosti pro praktickou část zaměřenou na konkrétní obec. K dosažení tohoto cíle použiji metodu popisnou a ve druhé části metodu analýzy.

1 Hospodaření obce

Hospodaření obce spadá do samostatné působnosti základního samosprávného celku. Obec je samostatným ekonomickým subjektem, který má právo vlastnit majetek, nakládat s finančními prostředky a sestavovat vlastní rozpočet. Každá obec musí mít zastupitelstvem schválen již zmiňovaný rozpočet, na jehož základě celý rok hospodaří s danými příjmy a výdaji. Jedná se o přímý výkon hospodaření prostřednictvím orgánu obce. To, že obec disponuje takovou pravomocí je zakotveno v Ústavě, ve které je stanoveno, že „Územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu.“¹ Dalším důležitým právním předpisem stvrzujícím tuto pravomoc je zákon o obcích, který zakotvuje, že „Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.“²

S majetkem obce musí být nakládáno hospodárně a účelně, především podle obecního zájmu a zájmu veřejného. To znamená, že hlavním úkolem je dbát na rozvoj obce, zajišťovat občanům služby a poskytovat jim potřebnou ochranu, což je také do hospodaření zahrnuto. Dále platí, že majetek obce musí být chráněn před jeho zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím.

1.1 Rozpočet obce

Rozpočet obce může být charakterizován několika způsoby. Jednotný právní výklad rozpočtu nikde nenajdeme, jelikož existuje nespočet jeho definicí. Jednou z nejvíce užívaných definicí je decentralizovaný peněžní fond určité jednotky, ve kterém se soustřeďují druhy veřejných příjmů, dochází k jejich rozdělení a financují se z nich veřejné statky. Dále může být charakterizován jako bilance aktiv a pasiv, nástroj prosazování cílů obecní politiky nebo finanční plán určité jednotky na určité období.³ Obecní rozpočet obce slouží jako nástroj k vymezení priorit a cílů.

Rozpočty obcí patří do soustavy veřejných rozpočtů. Všechny fungují autonomně, ale zároveň mezi nimi vzniká určitá vazba a jsou na sebe napojeny, z toho důvodu je důležité pro obecní rozpočet sestavení rozpočtu státního a krajského.⁴ Obecní rozpočet se schvaluje na kalendářní rok a je zákonem stanoveno, že musí být vypracován jako vyrovnaný, to znamená, že výdaje se rovnají příjmům. Vždy je potřeba se vyrovnat s výdaji, což způsobuje dlouhá

¹ článek 101(3) ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava, ve znění pozdějších předpisů

² § 2(1) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

³ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření obcí a rozpočet*. Praha: Codex Bohemia, 1997, s. 108

⁴ KYPETOVÁ, Jaroslava, MAREŠ, Jan. *Finance a rozpočet, Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2018*. 1. vydání. Praha: Svaz měst a obcí České republiky, 2018, s. 39

jednání, která nemají aspekt jen ekonomický, ale i politický.⁵ Rozpočet však může být vykázán i jako přebytkový, ale to pouze v případě, že některé příjmy z daného roku jsou určeny k využití až v roce následujícím nebo jako schodkový, který je určen k pokrytí dluhů z minulých let.

Orgán schvalující rozpočet je zastupitelstvo obce. Při zpracování ročního rozpočtu se vychází ze střednědobého výhledu rozpočtu. Zákonem upravujícím rozpočet obce jsou tzv. „malá rozpočtová pravidla“, tedy zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

1.1.1 Obsah rozpočtu

Minimálním obsahem každého rozpočtu, nejen toho obecního, jsou očekávané příjmy a mandatorní výdaje. Mezi mandatorní výdaje patří peněžní hodnoty, které jsou stanoveny zákonem, tedy ty, které musí být poskytnuty z rozpočtu obce. K těmto výdajům můžeme zařadit výdaje, které mají zajišťovat zdravé životní prostředí, bezpečnost, dopravu nebo to mohou být dotace neziskovým organizacím, díky nimž mohou tyto organizace realizovat svoji prospěšnou činnost. Dále to jsou výdaje, které obec musí vynaložit na jejich činnost v samostatné i přenesené působnosti, závazky ze smluvních vztahů nebo z dohod uzavřených s jinými obcemi, úhrad úroků v případě půjčky či výdaje na sociální a humanitární účely.⁶

Naopak očekávané příjmy nikde nejsou pevně stanoveny. Jsou to například výnosy z daní, které jsou určeny, že plynou pouze do místního rozpočtu, ale i sdílené, plynoucí jak do státního rozpočtu, tak i do rozpočtu místního. Tyto daně jsou určeny na základě daňového určení, které je stanoveno v zákoně č. 377/2007 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní).

Obce jsou významným subjektem i pro EU, aktivně se podílí na realizaci projektů, které jsou právě financovány z rozpočtu EU prostřednictvím dotací.⁷

1.1.2 Sestavování a schvalování obecního rozpočtu

Sestavování a schvalování rozpočtu můžeme nazvat jako rozpočtový proces, ve kterém hlavní roli hraje zvolené zastupitelstvo. Skládá se z několika etap. Tou první z nich je sestavení návrhu rozpočtu. V menších obcích je rozpočet sestavován zpravidla starostou, popřípadě finančním výborem, pokud menší obec takový výbor má, ve větších obcích se o to podílejí

⁵ KYPETOVÁ, Jaroslava, MAREŠ, Jan. *Finance a rozpočet, Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2018*. 1. vydání. Praha: Svaz měst a obcí České republiky, 2018, s. 39

⁶ PETEROVÁ, Helena. *Finanční hospodaření obcí podle novelizací, které nabyly účinnost na přelomu roku* [online]. dvs.cz, 22. května 2012 [cit. 4. listopadu 2018]. Dostupné na <<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6543409>>.

⁷ REKTOŘÍK, Jaroslav, ŠELEŠOVSKÝ Jan. *Evropská unie, obce a města*. Brno: Masarykova univerzita, 2000, s. 113

komise, či rady. Je sestaven na základě střednědobého výhledu. Základem je nejdříve odhadnout výši a druhy příjmů, které může obec očekávat v příštím roce a poté začít plánovat výdaje. Svazy měst a obcí pravidelně žádají od Ministerstva financí odhad celoročního inkasa daňových příjmů ve srovnání s rozpočtem.⁸ Návrh rozpočtu musí být zveřejněn na internetové stránce a úřední desce dané obce, nejméně 15 dní před zasedáním zastupitelstva.

Díky zveřejnění mají občané možnost dostavit se na dané zastupitelstvo s připomínkami a vyjádřením k danému návrhu, popřípadě připomínky podat písemně. Další etapou je schválení a zveřejnění rozpočtu, které se zpravidla uskutečňuje usnesením, ale může být například i obecně závaznou vyhláškou, jelikož není zákonem stanovena forma vyhlášení. Opět dojde ke zveřejnění na internetových stránkách a na úředních deskách.

Pokud nedojde ke schválení rozpočtu před začátkem rozpočtového roku, tedy do 1. ledna, postupuje se podle rozpočtového provizoria až do doby, kdy je schválen rozpočet.⁹ Rozpočtové provizorium a jeho použití je upraveno v § 13 zákona 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Výdaje rozpočtu se uvolňují do výše 1/12 z celkové roční částky v každém měsíci období rozpočtového provizoria podle rozpočtu minulého roku.¹⁰

Předposlední fází je samotná realizace rozpočtu. Obec hospodaří v rámci schváleného rozpočtu, v případě nějakých změn může změnit účel prostředků v rámci rozpočtového opatření, což je také zakotveno v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Posledním úkolem je kontrola rozpočtu po skončení daného kalendářního roku, na který byl rozpočet sestaven. Sestavuje se závěrečný účet, jehož výsledkem může být kladný účet, nulový účet, nebo záporný. Součástí závěrečného účtu je zpráva o přezkoumání hospodaření. Opět je tento účet zveřejněn 15 dní před zasedáním zastupitelstva, aby měli občané možnost vyjádřit své připomínky a mohlo dojít k souhlasu se závěrečným účtem bez výhrad, nebo k souhlasu s výhradami, kvůli kterým proto obec přijímá určitá opatření.¹¹

1.1.3 Zásady obecního rozpočtu

Celý právní systém se řídí právními zásadami, které se prolínají do každého právního odvětví a jsou pro něj typické. Jde o systém poznatků, které jsou legálně i legitimně uznány

⁸ KYPETOVÁ, Jaroslava, MAREŠ, Jan. *Finance a rozpočet, Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2018*. 1. vydání, Praha: Svaz měst a obcí České republiky, 2018, s. 41

⁹ § 13(1) zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰ KYPETOVÁ, Jaroslava. MAREŠ, Jan. *Finance a rozpočet, Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2018*, 1. vydání, Praha: Svaz měst a obcí České republiky, 2018, s. 42

¹¹ § 17 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

společností. Pro rozpočtové právo, tedy pro samotnou tvorbu rozpočtu platí také několik zásad, jejichž dodržování je nezbytné pro tvorbu, schválení i samotné hospodaření s veřejným rozpočtem, do kterých řadíme i rozpočty obecní. Tyto zásady můžeme dělit na zásady rozpočtového procesu a zásady při samotném hospodaření s rozpočtovými prostředky.

Zásada každoročního sestavování a schvalování rozpočtu je jednou z hlavních zásad obecního rozpočtu, která stanovuje, že rozpočet musí být sestavován a schvalován na příslušný rok, který je shodný s kalendářním rokem.¹² S touto zásadou souvisí zásada časového ohraničení veřejných rozpočtů, jejíž podstatou je vynaložit prostředky v daném rozpočtovém roce. Zásada včasnosti veřejných rozpočtů nám ukládá povinnost publikovat daný rozpočet ještě před začátkem rozpočtového roku.¹³ Zásada publicity veřejných rozpočtů umožňuje rozpočty projednávat veřejně.

Dalšími zásadami vztahující se na rozpočet obce je zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtů, zásada účelovosti prostředků a zásada úplnosti rozpočtů. Stanovují, že rozpočet musí obsahovat veškeré příjmy a výdaje, že prostředky musí vycházet z reálných ekonomických situací, musí být účelově rozděleny a později na tyto účely použity.

Všechny rozpočty, tedy i ty obecní, by měly být jednotně tříděny a klasifikovány, což vychází ze zásady jednotnosti veřejných rozpočtů. Zásada přehlednosti veřejných rozpočtů nám umožňuje rozlišovat rozpočet čistý a hrubý, který se liší v přehlednosti, ale za to nám ukazuje celkové hospodaření.

Mezi další zásady patří zásada efektivnosti a hospodárnosti veřejných rozpočtů, zásada dlouhodobé vyrovnanosti veřejných rozpočtů, zásada přednosti výdajů před příjmy, a zásada omezení přesunů ve veřejných rozpočtech na úhradu potřeb v těchto rozpočtech nezajištěných.¹⁴

1.2 Střednědobý výhled

Dle § 3 zákona č. 250/200 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, je dáno, že musí být zastupitelstvem sestaven střednědobý výhled. Je sestavován a schvalován na dobu dvou až pěti let, na základě dohodnutých smluvních závazků, a to po roce následujícím, ve kterém se schvaluje rozpočet. Jde o nástroj územního samosprávného celku a jeho základní funkcí je zajistit finanční plánování rozvoje obce, obsahuje veškeré údaje o příjmech, výdajích, smluvních dohodách a závazcích obce a v hlavním případě i nutností, které obec v budoucnu

¹² NETOLICKÝ, Martin. *Rozpočty obcí v naší legislativě*. 1. vydání. Brno: Tribun EU, 2008. s. 18

¹³ MARKOVÁ, Hana. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta v nakl. IFEC, 2008. s. 105

¹⁴ OBROVSKÝ, Jan. *Rozpočet obce. Jak jej odpovědně připravit a schválit* [online]. Moderniobec.cz. Dostupné na <<https://moderniobec.cz/rozpocet-obce-jak-jej-odpovedne-pripravit-a-schvalit>>.

potřebuje realizovat. Stejně jako rozpočet, i střednědobý výhled musí být zveřejněn současně na úřední desce a internetových stránkách do 30 dnů ode dne jeho schválení, až do schválení nového střednědobého výhledu.¹⁵

1.3 Kontrola hospodaření obcí

O tom, jakým způsobem obec hospodaří, je v pravomoci volených orgánů obce, avšak tyto orgány odpovídají za majetek voličům, tedy místním občanům. Každý občan obce má právo účastnit se zasedání zastupitelstva obce, jakožto se i vyjadřovat k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce, prostřednictvím připomínek, které musí uplatnit ve stanovené lhůtě.

Hlavní kontrolou samotného rozpočtu jsou orgány, které daný rozpočet projednávaly a schvalovaly, tedy Rada obce a Zastupitelstvo. Jejich úkolem je pravidelně kontrolovat plnění rozpočtu, a v případě neúspěšnosti hospodaření hledat vhodná opatření, která by odstranila negativní vlivy v rozpočtovém hospodaření.¹⁶ Další důležitou kontrolou samosprávy, týkající se nakládání se svěřeným majetkem, je audit, který zpracovávají soukromé firmy nebo krajský úřad v přenesené působnosti, který audit provede bezúplatně. Náklady za auditorskou firmu se hradí z obecního rozpočtu.¹⁷

Ministerstvo vnitra a jeho odbor dozoru a kontroly veřejné správy má za úkol kontrolovat pouze formální záležitosti.¹⁸ Ministerstvo prověřuje, jestli je postup orgánů obcí v souladu s právními předpisy. Pokud shledá, že nějakým způsobem došlo k rozporu, musí nejprve vyzvat obec ke zjednání nápravy a obec musí do 60 dnů rozpor odstranit. Pokud tak ovšem neučiní, může ministerstvo pozastavit výkon usnesení nebo rozhodnutí orgánu obce. Občan má právo podat podnět k prověření hospodaření buď písemnou, nebo ústní formou a Ministerstvo vnitra je povinno se těmito podněty zabývat.¹⁹

Od roku 2009 začalo Ministerstvo financí provádět Monitoring hospodaření obcí, jehož cílem je vést obce k větší obezřetnosti při hospodaření s prostředky získanými z veřejných sfér. Byla vytvořena soustava informativních ukazatelů, což je například počet obyvatel obce, příjmy obce, krátkodobé závazky atd., a monitorujících ukazatelů, jako je podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům a celková likvidita.

¹⁵ § 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

¹⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy – územní aspekty veřejných financí*. 1 vydání. Praha: Victoria Publishing, a.s., s. 66

¹⁷ § 42 zákona č. 128/2000., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁸ *Hospodaření obcí* [online]. Oziveni.cz. Dostupné na <https://www.oziveni.cz/nase-temata/hospodareni_obci/>.

¹⁹ PRNKA, Lukáš. *Nástroje občana při kontrole hospodaření obce* [online]. Frankbold.org, 1. ledna 2018 [cit. 4. listopadu 2018]. Dostupné na <<https://frankbold.org/poradna/kategorie/korupce-a-jednani-uredniku/rada/nastroje-obcana-pri-kontrole-hospodareni-obce>>.

Od roku 2017 provedlo Ministerstvo financí změnu tohoto monitoringu a došlo k přijetí usnesení vlády České republiky ze dne 23. října 2017 č. 742 o monitoringu hospodaření územních samosprávných celků. Hlavním účelem tohoto nového monitoringu bylo dosažení souladu se zákonem č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, který nabyl účinnosti téhož roku. Primárním ukazatelem je tedy pravidlo rozpočtové odpovědnosti a vztahuje se jak na obce, tak na kraje, s výjimkou jejich příspěvkových organizací.²⁰

²⁰ *Monitoring hospodaření obcí* [online]. Mfcr.cz, 20. srpna 2018 [cit. 4. listopadu 2018]. Dostupné na <<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/hospodareni-obci/monitoring-hospodareni-uzemnich-samospra>>.

2 Rozpočtové příjmy obce

Rozpočtové příjmy obce lze dělit na nedaňové příjmy, a daňové příjmy, které lze konkrétně dělit na jednotlivé daně a poplatky. Z hospodaření s majetkem obce plynou vlastní příjmy do rozpočtu dané obce. Tyto příjmy obce jsou tvořeny především příjmy z vlastního majetku a majetkových práv, z financí, které vyplývají z vlastní činnosti obce i ze správních činností. Pokud obec zřídila právnickou osobu, která vykonává určitou hospodářskou činnost, tak i příjmy této právnické osoby jsou zároveň příjmy obce. Další důležité příjmy jsou dotace ze státního rozpočtu, rozpočtu kraje a jiné peněžité prostředky a dary.²¹ Z hlediska vyhlášky Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě můžeme dělit příjmy na odpovědnostní, druhové, odvětvové, konsolidační, podkladové, prostorové, nástrojové, doplňkové, programové, účelové, strukturní a transferové.²²

2.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy považujeme za nejdůležitější finanční složku v obci. Daně plynou buď do rozpočtu státního, místního, nebo je určujeme jako daně sdílené, to znamená, že jejich hodnota je rozdělena jak do příjmu státního, tak do příjmu místního.²³ V tomto případě se jedná o Daň z přidané hodnoty a Daň z příjmů, které jsou daní sdílenou. Pouze do místního rozpočtu plyne daň z nemovitých věcí. Právní úprava těchto příjmů je uvedena v zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o rozpočtovém určení daní“.²⁴ Mezi daňové příjmy řadíme taktéž místní a správní poplatky.

2.1.1 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty, užívaná pod zkratkou DPH, je nejdůležitější složkou státního rozpočtu, avšak určitý podíl z ní plyne i do rozpočtu místního, tedy do krajů a obcí. Jedná se o daň nepřímou, tzn., liší se plátce od poplatníka. Do rozpočtu obce plyne podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty.²⁵

²¹ § 7 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

²² Vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě

²³ ŘEZNIČKOVÁ, Kristýna. *Výlučné daňové příjmy obcí*. 1. vydání, Olomouc: Iuridicum Olomoucense, 2016, s. 105.

²⁴ *Daňové příjmy rozpočtů krajů a obcí dle zákona o rozpočtovém určení daní*. [online]. Financnisprava.cz. 1. ledna 2018 [cit. 22. listopadu 2018]. Dostupné na <<https://www.financnisprava.cz/cs/dane/kraje-a-obce/danove-prijmy-kraju-a-obci/danove-prijmy-rozpoctu-kraju-a-obci-3736>>.

²⁵ § 4 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územních samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů

2.1.2 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob je daní přímou, kdy plátce této daně je zároveň poplatníkem. Je zakotvena v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, který byl vydán Českou národní radou. Opět jde o daň sdílenou, v tomto případě do rozpočtu obce plyne „podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně podle zákona o daních z příjmů, podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby a podíl na 23,58 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob.“²⁶

2.1.3 Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů právnických osob je na tom podobně jako daň z příjmů osob fyzických a taktéž je upravena v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Obec má podíl na 8,92 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob. Výjimkou je daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby.²⁷

2.1.4 Daň z nemovitých věcí

Jedná se o přímou daň, která se vztahuje na konkrétní majetek, její výnos plyne pouze do místního rozpočtu obce, ve které se daná nemovitost nachází a je považována za příjem velmi výnosný. Je upravena zákonem o dani z nemovitých věcí, který dělí tuto daň na daň z pozemků a ze staveb a jednotek.²⁸ Poplatníkem daně z pozemku je vlastník pozemku a poplatníkem daně ze staveb a jednotek je vlastník zdanitelné stavby nebo jednotky. Je zde mnoho odlišností od ostatních daní, a to například, že tato daň se platí dopředu a daňové přiznání je podáno pouze jednou, pak už orgán obce každý rok vyzývá dané poplatníky k uhrazení.²⁹ Správcem této daně je finanční úřad v územní působnosti obce. Obec má povinnost správci daně zasílat obecně závazné vyhlášky, ve kterých je stanovena výše daně z nemovitých věcí. Správní úřad poté stanoví výši daně konkrétnímu poplatníkovi, aniž by muselo dojít k podání nového daňového přiznání.³⁰

²⁶ § 4 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů

²⁷ Totéž.

²⁸ § 1 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů

²⁹ NOVOTNÁ, Monika, KOUBOVSKÝ, Petr. *Zákon o dani z nemovitých věcí : komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 73 - 81

³⁰ NOVOTNÁ, Monika, KOUBOVSKÝ, Petr. *Zákon o dani z nemovitých věcí : komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 104 - 105

2.1.5 Místní poplatky

„Daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona.“³¹ Čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod nám ukládá povinnost zákonného zakotvení poplatků a pravomoc orgánů poplatky vybírat. Zákon o místních poplatcích je hmotněprávním předpisem a taxativně vymezuje místní poplatky, které mohou být obecním úřadem vybírány. Jde o poplatek ze psů, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek z ubytovací kapacity, poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst, poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.³² Tento zákon obcím umožňuje formou obecně závazné vyhlášky stanovit sazbu, která se pohybuje v rozmezí sazeb určených v zákoně a osvobození od poplatku, jakož i jeho splatnost a další podmínky. Obec má také svobodnou možnost stanovit si ty poplatky ze zákona o místních poplatcích, které bude vybírat.

„Poplatek ze psů platí držitel psa. Držitelem je fyzická nebo právnická osoba, která má trvalý pobyt nebo sídlo na území České republiky.“³³ Poplatníkem místního poplatku je tedy osoba, která psa vlastní, ale i osoba, která s ním nakládá, pečuje o něj, jako by byla vlastníkem. Osoby osvobozené od tohoto poplatku jsou například ty, které jsou bezmocné, těžce zdravotně postižené a osoby zabývající se výchovou psů pro takto postižené osoby nebo vlastní útulek. Obecně závazná vyhláška nemůže za držitele psa stanovit jinou osobu, než je uvedeno v zákoně o místních poplatcích. Držitel psa odvádí poplatek obci, v níž má místo trvalého pobytu, za psa staršího 3 měsíců. Sazba poplatku je maximální částkou stanovena na 1500 Kč za kalendářní rok za jednoho psa a za každého dalšího může být částka zvýšena až o 50% z dané částky. Zákon stanovuje sazbu 200 Kč za kalendářní rok pro poživitele jakéhokoliv důchodu, pokud je tento důchod jeho jediným příjmem.³⁴

Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt se vztahuje na fyzické osoby pobývající za účelem léčení nebo rekreace v místech turistického ruchu, tato osoba je poplatníkem. Osvobození se týká osob mladších 18 a starších 70 let, dále pak osob z těžkých zdravotním postižením, které jsou držiteli průkazu ZTP/P. Jako plátce je stanovena fyzická nebo právnická osoba, která je ubytovatelem poplatníků. Její povinností je vést evidenční knihu o všech

³¹ článek 11(5) ústavního zákona č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

³² § 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

³³ § 2 Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

³⁴ PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 26 - 36

poplatnících a uchovat tuto knihu po dobu 6 let. Sazba poplatku může být obcí vyhlášena až 15 Kč za každý započatý den pobytu, s výjimkou dne příchodu. Sazba může být stanovena i částkou paušální na poplatek týdenní, měsíční, či roční.³⁵

Zvláštní užití veřejného prostranství v obcích a na určitých místech je taktéž zpoplatněno. Mezi toto užití řadíme především výkopové práce, skládky a dočasné stavby, ale také reklamní zařízení, atrakce, kulturní, filmové a sportovní akce nebo vyhrazení trvalého parkovacího místa. Osvobozeny od tohoto poplatku mohou být akce a zařízení, které slouží pro charitativní nebo jinak prospěšný účel. Maximální sazba poplatku činí až 10 Kč za každý započatý den a m². Opět může být poplatek ustanoven paušální částkou.³⁶ Osoby zdravotně postižené poplatku za vyhrazení trvalého parkovacího místa nepodléhají.³⁷

„Poplatek ze vstupného platí fyzické a právnické osoby, které akci pořádají.“³⁸ Vybírán je ze vstupného na kulturní, sportovní a jiné akce, které neslouží k charitativnímu účelu. Sazba poplatku činí až 20 % z celkové částky vybrané ze vstupného a pokud je v této částce obsažena i daň, do poplatku se nezahrnuje.³⁹

Fyzická nebo právnická osoba, která poskytuje přechodné ubytování za úplatu, je subjektem poplatku z ubytovací kapacity. Stejně jako u poplatku za lázeňský a rekreační pobyt musí i v tomto případě vést evidenční knihu. Sazba poplatku může činit až 6 Kč za každý den a za každé využití lůžko. Ubytovateli obec může umožnit platit poplatek roční paušální částkou.⁴⁰ V § 7 odstavci 2 zákona o místních poplatcích je stanoveno na koho se poplatek nevztahuje.

„a) ubytovací kapacita v zařízeních sloužících pro přechodné ubytování studentů a žáků,

c) ubytovací kapacita ve zdravotnických nebo lázeňských zařízeních, pokud nejsou užívána jako hotelová zařízení,

d) ubytovací kapacita v zařízeních sloužících sociálním a charitativním účelům.“⁴¹

„Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst (dále jen "vybraná místa") platí fyzická nebo právnická osoba, které bylo vydáno povolení

³⁵ § 3 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

³⁶ TĚŽKÝ, Václav, JANTOŠ, Michal a kol. *Zákon o místních poplatcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 56 - 76

³⁷ zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

³⁸ § 6 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

³⁹ TĚŽKÝ, Václav, JANTOŠ, Michal a kol. *Zákon o místních poplatcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 80 - 88

⁴⁰ ŘEZNIČKOVÁ, Kristýna. *Výlučné daňové příjmy obcí*. 1. vydání, Olomouc: Iuridicum Olomoucense, 2016, s. 145 - 147

⁴¹ § 7(2) zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst.“⁴² Fyzické osoby s nemovitostí nebo trvalým pobytem, jejich rodinní příslušníci a osoby blízké, právnické osoby užívající nemovitost k podnikání, těžce zdravotně postižené osoby s průkazem ZTP na těchto místech poplatek neplatí.⁴³ Poplatek se nevydává za vjezd do těchto míst, nýbrž za vydané povolení. Sazba činí až 200 Kč za každý započatý den, opět může být stanovena paušální částkou.⁴⁴

Poplatek vybíraný za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů slouží k získání finančních prostředků na provoz tohoto systému. Poplatníkem je fyzická osoba s trvalým pobytem v dané obci, se stavbou ve vlastnictví sloužící k individuální rekreaci a fyzická osoba, které byl udělen azyl. Sazba se skládá ze dvou částí, první z nich může být v maximální výši 250 Kč za kalendářní rok. Druhá částka tvoří skutečné náklady obce uplatněné předchozí rok na svoz komunálních odpadů. Osvobozené osoby jsou především děti do věku 3 let, které jsou v dětských domovech a zdravotně postižené osoby umístěné v domově se zvláštní ochranou.⁴⁵

Poplatníkem poplatku pozemku zhodnoceného možností připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace je vlastník pozemku.⁴⁶ Tímto poplatkem se zvyšuje hodnota pozemků a dochází k návratným prostředkům vynaložených obcí na stavbu vodovodu a kanalizace.⁴⁷ „Sazba poplatku nesmí přesáhnout rozdíl ceny stavebního pozemku bez možnosti připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace a ceny stavebního pozemku s touto možností.“⁴⁸

2.1.6 Správní poplatky

Správní poplatky kryjí náklady správních úřadů, ale pouze při činnosti v přenesené působnosti. Jednak se snaží nezatěžovat orgán veřejné správy na základě zbytečných žádostí a podání, a zároveň osoba požadující určité úkony přispěje částkou, která je stanovena v sazebníku zákona o správních poplatcích.⁴⁹ Do obecního rozpočtu plynou tyto poplatky, které vykoná orgán územně samosprávného celku. Mezi tyto poplatky řadíme například ohlášení změny místa trvalého pobytu, ověřování podpisu či listin, žádost o poskytnutí údajů

⁴² § 10 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

⁴³ PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 89

⁴⁴ § 10(3) zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁵ PELC, Vladimír. *Místní poplatky. Úplné znění zákona o místních poplatcích s vysvětlivkami*. 3. vydání. Praha: LINDE právnícké a ekonomické nakladatelství, 2008, s. 174 - 195

⁴⁶ § 10c(1) zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁷ PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 196 - 200

⁴⁸ § 10c(3) zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁹ KYPETOVÁ, Jaroslava, MAREŠ, Jan. *Finance a rozpočet, Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2018*. 1. vydání, Praha: Svaz měst a obcí České republiky, 2018, s. 50 - 51

z informačního systému a spoustu dalších úkonů. „Sazby poplatků jsou stanoveny v sazebníku pevnou částkou nebo procentem u poplatku, jehož základ je vyjádřen v penězích.“⁵⁰

2.1.7 Poplatky na úseku životního prostředí

Ze zákona o obcích vyplývá, že obecní povinností je ochrana životního prostředí a přispívání k jeho vylepšení. V tomto případě má obec možnost vybírat poplatky v rámci této ochrany. Mezi tyto poplatky řadíme například poplatek za komunální odpad, kdy celý příjem z poplatku náleží obci, která ho ve svém územním obvodu obecně závaznou vyhláškou zavedla.⁵¹ Dalším možným poplatkem je poplatek za uložení odpadu na skládku. V tomto případě se složka poplatku dělí na základní a rizikovou, kdy pouze základní část plyne do obecního rozpočtu.⁵² Poplatek za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních je upraven v zákoně č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů. Je v něm stanoveno výlučné určení poplatku do obecního rozpočtu.⁵³ Oprávnění provádět ložiskový výzkum je taktéž založeno na vybírání poplatku, jehož výnos plyne obci, na jejímž území se výzkum nachází.⁵⁴ Mezi další poplatky patří odvod za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu⁵⁵ a za odnětí pozemku plnění funkcí lesa⁵⁶, které jsou poplatky sdílenými, tedy část výnosu plyne do obecního rozpočtu a část do státního.

2.1.8 Odvody z hazardu

Obce mají možnost regulovat hazardní hry ve své obci obecně závaznou vyhláškou, kdy mohou stanovit úplný zákaz hazardu, či stanovit místa, kde je hazard povolen, nebo zakázán.⁵⁷ „Část celostátního hrubého výnosu daně z hazardních her ve výši dílčí daně z technických her je ze

- a) 35 % příjmem státního rozpočtu a b) 65 % příjmem rozpočtů obcí.“⁵⁸ „Celostátní hrubý výnos daně z hazardních her s výjimkou celostátního hrubého výnosu podle odstavce 1 je ze
- a) 70 % příjmem státního rozpočtu a b) 30 % příjmem rozpočtů obcí.“⁵⁹

2.2 Nedaňové příjmy

Jde o takové příjmy, které neplynou z nějaké povinnosti dané zákonem, ale obec je získává především vlastní činností. Jedná se o velké množství druhů příjmů, jejichž úprava je obsažena

⁵⁰ § 4 zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

⁵¹ § 17a) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů

⁵² § 46 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů

⁵³ § 100 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁴ § 4 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁵ zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁶ zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů

⁵⁷ § 12(1) zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁸ § 7(1) zákona č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁹ § 7(4) zákona č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her, ve znění pozdějších předpisů

ve spoustě právních předpisů a tyto příjmy jsou ovlivnitelné obcemi. Mezi nedaňové příjmy z vlastní činnosti řadíme například příjmy z poskytování služeb a výrobků, odvody příspěvkových organizací, příjmy z pronájmu majetku, pozemků, movitých a nemovitých věcí a výnosy z finančního majetku. Dále sankční platby, které jsou obci poskytnuty, dojde-li ke zpoždění plateb z let minulých. Příjmy z prodeje nekapitálového majetku jsou stanoveny jako příjmy krátkodobého, či drobného majetku a ostatní příjmy nedaňového charakteru při užití výhradních práv a přírodních zdrojů. Nedaňovými příjmy jsou i přijaté neinvestiční dary. Přijaté splátky půjčených prostředků jsou splátky, půjčky, finanční výpomoci, ceny vlastních dluhopisů, které jsou splátkami poskytnutými například právnickým osobám nebo veřejným rozpočtům.⁶⁰

2.3 Kapitálové příjmy

Mezi kapitálové příjmy patří příjmy z prodeje hmotného, nehmotného i dlouhodobého finančního majetku. Mohou to být i tzv. návratné zdroje, které jsou získávány úvěry a půjčkami k financování investičních záměrů.⁶¹

2.4 Přijaté transfery

Z důvodu nedostatku financí, jsou obcím poskytnuty peníze ze státního, či jiného veřejného rozpočtu. Termínem transfery rozumíme skupinu příjmů, které plynou z jiných veřejných rozpočtů, nebo které jsou veřejným rozpočtem poskytovány. Transfery mohou být poskytovány i v rámci mezinárodních organizací. Dělíme je na investiční a neinvestiční.⁶² Důležitým pojmem jsou dotace, které jsou poskytovány fyzickým i právnickým osobám za konkrétním účelem a rozumí se jimi peněžní prostředky státních rozpočtů, či rozpočtů mezinárodních organizací a unií.⁶³ Ze státního rozpočtu jsou dotace poskytovány nejdříve krajům, a prostřednictvím nich jsou dotace poskytnuty obcím, které se v daném krajském obvodu nacházejí.⁶⁴ Přímo jsou obcím poskytnuty transfery z jiných veřejných rozpočtů.⁶⁵

2.4.1 Investiční transfery

Investiční transfery jsou vázány k tomu účelu, ke kterému byly stanoveny. Pokud nedojde k jejich využití, jsou vráceny zpět do rozpočtu poskytovatele, nemohou tedy být

⁶⁰ LORENC, Jiří, KAŠPÁRKOVÁ, Jana. *Rozpočtová skladba a účetnictví 2014 pro územní samosprávné celky*. Polešovice: M LORDY s.r.o., 2014, s. 128 - 185

⁶¹ GREGOROVÁ, Jiřina. *Příjmy a výdaje rozpočtu* [online]. Rokvobci.cz, 27. října 2015 [cit. 18. února 2019]. Dostupné na <<http://www.rokvobci.cz/zpravy-redaktoru/detail/722-prijmy-a-vydaje-rozpocetu>>.

⁶² PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy : teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer. 1. vydání, 2011, s. 261 - 266

⁶³ NOVOTNÍKOVÁ, Helena. *Dotací receptář*. Praha: LexisNexis CZ s.r.o. 1. vydání, 2005, s. 11

⁶⁴ § 19(2) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů

⁶⁵ § 7,9,10 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

využity pro jiný účel. Tyto peněžní prostředky obce mohou využít jak na běžné potřeby, tak na kapitálové potřeby.⁶⁶

2.4.2 Neinvestiční transfery

Tyto transfery jsou poskytovány neúčelově, tedy není předem přesně stanoveno, k čemu mají být využity. Obce samy rozhodují o tom, jak naloží s financemi, nesou za toto jejich vynaložení odpovědnost.⁶⁷

⁶⁶ LORENC, Jiří, KAŠPÁRKOVÁ, Jana. *Rozpočtová skladba a účetnictví 2014 pro územní samosprávné celky*. Polešovice: M LORDY s.r.o., 2014, s. 203 - 230

⁶⁷ NOVOTNÍKOVÁ, Helena. *Dotační receptář*. Praha: LexisNexis CZ s.r.o. 1. vydání, 2005, s. 23

3 Městys Protivanov

V této části práce se zaměřím na konkrétní obec a její příjmy. Městys Protivanov se nachází v Olomouckém kraji, v polovině cesty mezi městy Prostějov a Boskovice. V současné době plní úlohu menšího hospodářského centra pro okolní obce. V Protivanově žije něco málo přes 1000 obyvatel.⁶⁸ Obecní úřad Protivanova patří mezi obecní úřady, které vykonávají základní rozsah samosprávy. Tento úřad městyse se skládá z pěti členů složených ze starostky, místostarosty, hospodářky, referentky a administrativní pracovnice. Zastupitelstvo má 11 členů pracujících ve výboru finančním, kontrolním a výboru pro školství, kulturu a sport. Organizačními složkami obce jsou ICT – knihovna a Jednotka sboru dobrovolných hasičů Protivanov. Příspěvkovými organizacemi jsou základní a mateřská škola.⁶⁹

3.1 Příjmy městyse

Pro aplikaci teoretické části v praxi jsem si vybrala příjmy Městyse Protivanov za období let 2016, 2017 a 2018. Rozpočet musí být vždy schválen jako vyrovnaný, což vyplývá ze zákona o obcích. Schodkový rozpočet může zastupitelstvo povolit pouze ve výjimečných případech, ovšem současně s tímto schválením se musí odsouhlasit také krytí tohoto schodku.⁷⁰ U přebytkového rozpočtu se přebytek ponechává na účtu obce a tento krok je také nutno odsouhlasit zastupitelstvem. V rozpočtu je schodek a přebytek veden jako financování obce, rozdělen je dle organizací a položek v rozpočtu.

V roce 2017 a 2018 se na konci dokumentu rozpočtu nachází právě daný úsek „financování“, kde je zobrazeno saldo mezi výdaji a příjmy, kdy výdaje převyšovaly příjmovou složku. Tyto rozpočty považujeme tedy za schodkové. Naopak v roce 2016 v úseku financování opět vidíme rozdíl mezi příjmy a výdaji, tentokrát ovšem převyšují příjmy nad výdaji, rozpočet je tedy přebytkový.⁷¹

Rozpočet v roce 2016 byl schválen usnesením zastupitelstva ze dne 10. 3. 2016. Od 1. ledna 2016 do data schválení se postupovalo dle rozpočtového provizoria. Rozpočet na tento rok byl sestaven jako přebytkový z důvodu využití části příjmové složky z roku 2015.⁷² Rozpočet z roku 2017 byl schválen 2. 2. 2017, taktéž po hospodaření dle rozpočtového provizoria. V tomto roce bylo přijato celkem 8 rozpočtových opatření, týkajících se především

⁶⁸ *Městys Protivanov. Historie* [online]. Protivanov.com. Dostupné na <<https://www.protivanov.com/historie>>.

⁶⁹ *Městys Protivanov. Obecní úřad* [online]. Protivanov.com. Dostupné na <<https://www.protivanov.com/obecni-urad>>.

⁷⁰ § 4(4) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

⁷¹ Schválené rozpočty městyse Protivanov, r. 2016, 2017, 2018

⁷² Schválený rozpočet městyse Protivanov, r. 2016

využití peněžních prostředků k opravám budov nebo čištění odpadních vod.⁷³ Saldo příjmů a výdajů zde činilo 3 564 690 Kč.⁷⁴ Na rok 2018 zastupitelstvo schválilo rozpočet 30. 11. 2017, opět jako schodkový. Došlo k úhradě dlouhodobých přijatých prostředků a to v částce 1 384 620 Kč. Během roku 2018 bylo přijato celkem 17 rozpočtových opatření. Většina z nich se týkala navýšení nákladů na stavební práce.⁷⁵

Pro lepší přehled jsem vytvořila tabulku, která ukazuje jednotlivé příjmy za zmiňovaná období, a můžeme tedy vidět, jak se tyto příjmové složky během let měnily. Na konci tabulky můžeme porovnávat jednotlivé částky daňových, nedaňových, kapitálových příjmů a přijatých transferů. Závěr tabulky nám ukazuje celkový součet všech druhů příjmů za konkrétní roky a tedy i porovnání s rokem minulým či následujícím. Na základě sledování můžeme tedy zjistit, že v roce 2016 byl rozpočet nejvyšší, v následujícím roce došlo k poklesu příjmové složky o téměř 4 miliony, v roce 2018 však opět došlo k navýšení o téměř 2 miliony korun českých, což bylo způsobeno právě vysokými daňovými příjmy.

Tabulka rozpočtových příjmů⁷⁶	rok 2016	rok 2017	rok 2018
Daň z příjmů FO	3 020 000 Kč	3 090 000 Kč	3 390 000 Kč
Daň z příjmů PO	2 700 000 Kč	2 900 000 Kč	3 300 000 Kč
DPH	5 600 000 Kč	5 900 000 Kč	7 200 000 Kč
Daň z nemovitých věcí	600 000 Kč	830 000 Kč	800 000 Kč
Poplatek ze psů	20 000 Kč	20 000 Kč	20 500 Kč
Poplatek za lázeňský a rekreační pobyt	13 000 Kč	7 000 Kč	11 000 Kč
Poplatek za užívání veřejného prostranství	15 000 Kč	15 000 Kč	15 000 Kč
Poplatek z ubytovací kapacity	10 000 Kč	7 000 Kč	10 000 Kč
Poplatek za provoz systému a shromažďování odpadu	520 000 Kč	535 000 Kč	530 000 Kč
Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu		1 500 Kč	1 000 Kč
Správní poplatky	45 000 Kč	35 000 Kč	35 000 Kč
Daň z hazardních her	80 000 Kč	70 000 Kč	
Daňové příjmy - součet	12 623 000 Kč	13 410 500 Kč	15 312 500 Kč
Nedaňové příjmy	3 266 100 Kč	1 611 550 Kč	1 505 150 Kč
Kapitálové příjmy	155 000 Kč	97 120 Kč	92 120 Kč
Přijaté transfery	3 641 300 Kč	419 300 Kč	400 000 Kč

CELKEM	19 685 400 Kč	15 538 470 Kč	17 309 770 Kč
---------------	----------------------	----------------------	----------------------

⁷³ Rozpočtová opatření městyse Protivanov, r. 2017

⁷⁴ Schválený rozpočet městyse Protivanov, r. 2017

⁷⁵ Rozpočtová opatření městyse Protivanov, r. 2018

⁷⁶ Schválený rozpočet městyse Protivanov, r. 2018

3.1.1 Daňové příjmy

Největší příjmovou složku rozpočtu tvoří daňové příjmy, které v letech 2016 - 2018 činily okolo 15 000 000 Kč. Jelikož daňové příjmy jsou sestaveny z více složek, vytvořila jsem graf, který nám ukazuje, kolik financí se získalo z jednotlivých daní, poplatků a ostatních příjmů. Můžeme vidět, že nejvyšší položku tvoří Daň z přidané hodnoty a tu nejnižší poplatky na ochranu životního prostředí, které v grafu díky tisícové výši nemůžeme ani spatřit. Další milionové částky tvoří Daň z příjmů fyzických osob, poté Daň z příjmů právnických osob a i Daň z nemovitých věcí přispívá do rozpočtu značnou částkou.⁷⁷

Výše Daně z příjmů fyzických a právnických osob se během let téměř nezměnila, i když při porovnání nepatrně vzrostla. K navýšení příjmů v této oblasti by mohlo napomoci promyšlené využití průmyslové zóny na okraji městyse. Proto bych zlepšila podmínky a nastavila je tak, aby měly firmy větší zájem u nás podnikat a tím následně zvýšily i danou příjmovou složku Daně z příjmů právnických osob.

U Daně z přidané hodnoty můžeme vidět podstatnou změnu hlavně v roce 2018, kdy došlo k navýšení příjmů o dva miliony korun. Je to způsobeno vzrůstem podílu daňových příjmů rozpočtů obcí z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty o 2 %. Na vzestupu je i daň z nemovitých věcí, jelikož v minulých letech došlo k rozšíření prodeje pozemků a výstavbě nových domů, a tím i k rozšíření obce a ke zvýšení počtu obyvatel.⁷⁸

Jak už jsem zmiňovala, v části Místní poplatky, má obec možnost upravit si poplatky, jednotlivé sazby, popřípadě osvobození od nich dle svého uvážení, avšak v mezích zákona. Obecně závazné vyhlášky schvaluje zastupitelstvo obce a v městyse Protivanov zastupitelstvo stanovilo výběr těchto místních poplatků - poplatek ze psů, za lázeňský a rekreační pobyt, z ubytovací kapacity, z užívání veřejného prostranství a poplatek za komunální odpad. Sazby těchto poplatků jsou stanoveny odlišně od znění zákona o místních poplatcích, nebyla tedy ani v jednom z případů využita nejvyšší možná sazba, s tím, že za lázeňský a rekreační pobyt je stanovena sazba 7 Kč za osobu a každý i započatý den pobytu. Tento poplatek je uplatněn, jelikož se v okolí naší obce nachází hezká příroda, byly vybudovány rozsáhlé cyklostezky, v létě se konají jak tábory pro děti, tak ubytování v chatkách pro dospělé a v zimě je obec hojně navštěvována za účelem lyžování a procházkami krásnou krajinou. Sazba poplatku ze psů činí 200 Kč za prvního psa a 400 Kč za druhého a každého následujícího psa. Pro poživitele jakéhokoliv důchodu činí sazba 100 Kč za psa. Jelikož v naší obci nejsou žádné problémy

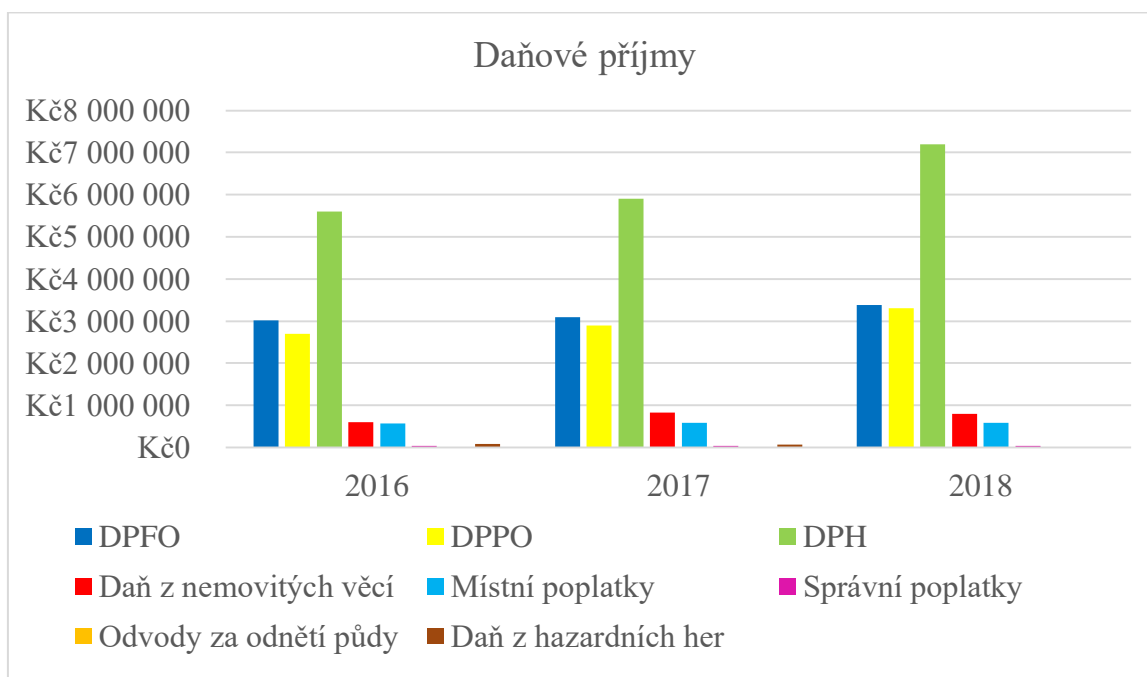
⁷⁷ Schválené rozpočty městyse Protivanov, r. 2016, 2017, 2018

⁷⁸ Schválené rozpočty městyse Protivanov, r. 2016, 2017, 2018

s majiteli psů, přijde mi výše této částky přiměřená. Poplatek z ubytovací kapacity je stanoven na 4 Kč za každé využití lůžko.

I když je naše obec menšího územního rozsahu, pořádá během roku několik velmi významných akcí, kde se sejdou lidé z celé vesnice i okolí. Poplatek za užívání veřejného prostranství byl určen v rozmezí 2 - 50 Kč dle místa veřejného prostranství. Celková částka poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů je 520 Kč, přičemž jedna část představuje částku 153 Kč za kalendářní rok a zbývajících 367 Kč je vybíráno na základě skutečných nákladů obce.⁷⁹

Daň z hazardních her má novou upravu od roku 2016, s účinností od roku 2017. Do roku 2018 se v obci nacházel výherní automat, který byl umístěn v místním pohostinství. Jelikož se obec snaží zabraňovat hazardu a možné závislosti, došlo k jeho odstranění na konci roku 2017.⁸⁰

Graf daňových rozpočtových příjmů⁸¹

3.1.2. Ostatní příjmy

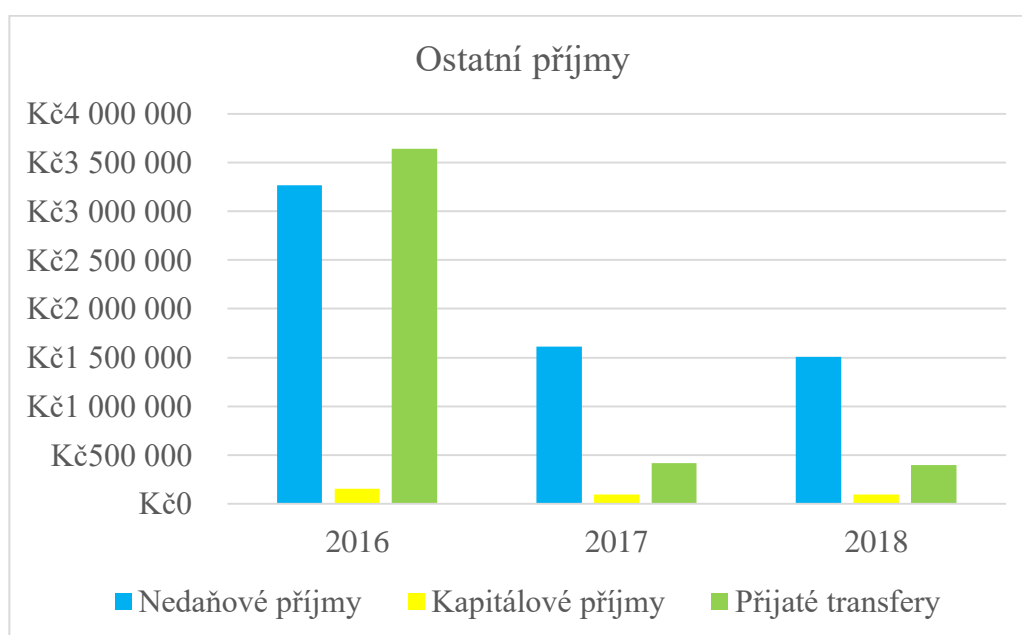
Mezi ostatní příjmy jsem zařadila příjmy nedaňové, kapitálové a přijaté transfery. Oproti daňovým příjmům jsou částky poněkud nižší, avšak opět dosahují vysokých čísel. V každém roce se částečně liší. Když se podíváme na graf pod textem, zjistíme, že v průměru nejvyšší

⁷⁹ Schválené rozpočty městyse Protivanov, r. 2016, 2017, 2018

⁸⁰ Schválené rozpočty městyse Protivanov, r. 2016, 2017, 2018

⁸¹ Schválené rozpočty městyse Protivanov, r. 2016, 2017, 2018

částku tvoří příjmy nedaňové, které se pohybují v částkách vyšších než 1 000 000 Kč. Zde jsou zahrnuty příjmy z nájmu z bytových prostor, zdravotního střediska, nemovitostí a pozemků, kterých obec vlastní poměrně velké množství. Z téhož grafu můžeme vidět, že po roce 2016 nedaňové příjmy výrazně klesly, je to způsobeno například snížením cen nájemného. Dalším velmi významným příjmem jsou dotace, které se hlavně v roce 2016 vyšplhaly téměř k 4 000 000 Kč, oproti tomu v nadcházejících letech nedosáhly ani půl milionu korun, jelikož si obec o více dotací nezažádala. Nejnižší příjmovou složkou v této skupině jsou příjmy kapitálové, které byly nejvyšší v roce 2016 a poté jejich výše výrazně klesla.⁸²

Graf ostatních rozpočtových příjmů⁸³

3.2 Využití příjmové složky k rozvoji obce

Nakládání se samotným rozpočtem je jedna z nejdůležitějších činností, jelikož příjmy i výdaje by měly být využity k těm účelům, ke kterým byly stanoveny. Příjmy jsou především využívány na zajištění fungování obce, uspokojení základních potřeb občanů a rozvoje veřejného zájmu. Během posledních tří let došlo v našem městysi k opravě mnoha silnic, cest a ulic a k modernizaci základní a mateřské školy. Z tohoto důvodu i pro tuto praktickou část je důležité zaměřit se i na využití příjmové složky, přispívající právě k rozvoji obce.

⁸² Schválené rozpočty městyse Protivanov, r. 2016, 2017, 2018

⁸³ Schválené rozpočty městyse Protivanov, r. 2016, 2017, 2018

Zajímavou složkou jsou dotace, které především v roce 2016 dosáhly vysoké částky. Investiční transfery byly poskytnuty Ministerstvem vnitra České republiky na rozvoj a obnovu požární ochrany obyvatel. Od Ministerstva životního prostředí ČR byly poskytnuty finance na udržitelné využívání zdrojů energie a na zlepšení programu ochrany životního prostředí. Jako neinvestiční transfery byly poskytnuty Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR na operační program Zaměstnanost. Dalšími přijatými transfery ze státního rozpočtu byly finance na modernizaci mateřské školy a zateplení Základní školy v Protivanově. V roce 2016 se také uskutečnily volby do krajských zastupitelstev, takže neinvestiční transfery v tomto roce obec obdržela také finance na uskutečnění voleb. V roce 2017 již přijaté transfery byly poněkud nižší, opět byly poskytovány částky na obdobné věci jako předešlý rok, ale dotace byly poskytnuty i na opravu komunikací a na volby do Parlamentu ČR konané na podzim. Obdobné to bylo i v roce 2018, kdy se konaly volby do zastupitelstva obce, do Senátu a přímá volba Prezidenta České republiky.

4 Právní úprava

Nejdůležitějším zákonem v České Republice je ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Po pádu komunismu, kdy veškerá moc byla koncentrována do rukou státu, došlo k decentralizaci moci a vytvoření základních a vyšších územně samosprávných celků, kterým je do jisté míry poskytnuta autonomie. Řešení různých situací se tedy dostalo blíže k občanům a samospráva je zakotvena právě v tomto ústavním zákoně.

Při řešení rozpočtové problematiky se vychází ze zákona o obcích, který byl vydán v roce 2000. Tento zákon nám nejen vymezuje obec, její postavení a orgány, ale zároveň i samotné hospodaření. Od 1. 1. 2018 je účinný zákon č. 99/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Hlavní změnou, ke které došlo, je finanční odměňování členů zastupitelstva, což se projevuje i v obecním rozpočtu.⁸⁴ Dle mého názoru je to správné, jelikož někteří členové zastupitelstva, hlavně v malých obcích, trávili spoustu času přispíváním k obecnímu rozvoji a nebyli za to náležitě odměněni.

Hlavním zákonem rozpočtových příjmů obce jsou malá rozpočtová pravidla, tedy zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Na tomto zákonu bych vyzdvihla jeho přehlednost, kdy i laik, který se neorientuje v zákonech, přesně vyčte poznatky o obecních rozpočtech, jejich jednotlivých částech a věcí s nimi souvisejících. V roce 2015 došlo k novelizaci zákona, upravující především dotace, tedy změny pravidel mezi poskytovatelem dotací a příjemci a také ustanovení zahrnující porušení rozpočtové kázně. K další novelizaci tohoto zákona došlo v rámci přijetí zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti a zákona č. 24/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím právní úpravy rozpočtové odpovědnosti. Jednou z hlavních změn je nahrazení termínu „rozpočtový výhled“ na „střednědobý výhled rozpočtu“. Další změnou jsou zveřejňování návrhu střednědobého výhledu rozpočtu, návrhu rozpočtu a schváleného střednědobého výhledu a schváleného rozpočtu na úřední desce a internetových stránkách. Totéž platí i pro závěrečný účet, rozpočtové provizorium a rozpočtové opatření. Občané tak mají delší časový úsek a snadnější přístup k těmto dokumentům.⁸⁵

⁸⁴ § 72 zákona č. 99/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁵ zákon č. 24/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím právní úpravy rozpočtové odpovědnosti, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní) a jeho novelizace pomohla obcím od 1. 1. 2018, kdy se jim zvýšil podíl z příjmu DPH.⁸⁶

Místní poplatky a jejich zákon si prošel novelizací v roce 2015, s účinností od 1. ledna 2016 zákonem č. 266/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Tato novelizace přinesla spoustu pozitivních změn, a to především v oblasti poplatků pro poplatníky. Bylo ustanoveno osvobození pro děti mladší tří let, které jsou umístěné v dětských domovech, a pro děti ve školském zařízení, a pro seniory umístěné v domovech, kteří trpí zdravotním postižením. Došlo také k osvobození od místního poplatku za „komunální odpad“ pro fyzické osoby, „v případě změny místa pobytu fyzické osoby, změny vlastnictví stavby určené k individuální rekreaci, bytu nebo rodinného domu nebo změny umístění podle odstavce 3 v průběhu kalendářního roku, se poplatek platí v poměrné výši, která odpovídá počtu kalendářních měsíců pobytu, vlastnictví nebo umístění v příslušném kalendářním roce.“⁸⁷ Taktéž může dojít k prominutí tohoto poplatku, kdy může obecní úřad na žádost poplatníka, z důvodu odstranění tvrdosti právního předpisu, zcela nebo částečně prominout poplatek. Do tohoto zákona se také zavedlo prominutí poplatku v případě živelných událostí, což považuji za nejvíce pozitivní změnu. Další ustanovení, které bylo změněno, se týká nedoplatku na poplatek poplatníkovi, pokud byl tento poplatník ke dni splatnosti nezletilý a nenabyl plné svéprávnosti nebo pokud byl ke dni splatnosti omezen ve svéprávnosti a byl mu jmenován opatrovník spravující jeho jmění. V tomto případě dochází k přenesení poplatkové povinnosti tohoto poplatníka na jeho zákonného zástupce nebo jeho opatrovníka.⁸⁸ Stalo se tak z důvodu, že mnoho rodičů neplatilo poplatky obci za své děti, a dětem potom vznikala poplatková povinnost, i když ne jejich vinou. Pro obec bylo problematické tento poplatek po právě zletilých dětech vymáhat.

Pokud by bylo možné navrhnout nové místní poplatky, určitě bych zvažila poplatek za vypouštění zplodin, tedy za užívání kotlů a krbů na tuhá paliva, které nesplňují ekologický standard. Došlo by nejen ke zvýšení příjmů obce, ale hlavně k ochraně životního prostředí a zlepšení ovzduší.

⁸⁶ § 4(1b) zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů

⁸⁷ § 10b zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁸ § 12 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Závěr

Při psaní této bakalářské práce jsem si za cíl stanovila prozkoumat problematiku rozpočtu základního samosprávného celku. Na začátku jsem definovala základní pojmy související s rozpočtem a jeho schvalováním. Hlavním bodem však zůstaly jeho příjmy, které jsem podrobně rozdělila do skupin a vysvětlila jejich význam a formu získávání. Zaměřila jsem se především na příjmy daňové, kdy jsem právě při psaní práce zjistila, že jejich výnos je pro obec nejdůležitější, jelikož tvoří značnou část obecních příjmů.

Ve druhé části jsem se zaměřila na konkrétní příjmy Městyse Protivanov, které jsem vyhodnotila během posledních 3 let. Pro lepší orientaci jsem je zaznamenala do tabulky a grafů a v závěru zmínila i jejich využití. Objasnila jsem, proč v určitých letech docházelo k poklesu, či zvýšení jednotlivých příjmů. Nakonec jsem zmínila právní úpravu a její novelizace, které dle mého názoru přispěly k větším příjmům obce a k lepším podmínkám pro občany.

Díky této práci jsem se mohla zamyslet i nad tím, jak na základě právní úpravy, získat více prostředků pro obce, spíše tedy pro obce menšího území. Například vytvořit lepší a kvalitnější podmínky i pro podnikatele v obci, jelikož by z Daně z příjmů právnických osob obci plynuly vyšší příjmy. Dále bych navrhla maximálně využít dotační programy, které jsou obcím k dispozici a jsou nedílnou součástí obecního hospodaření. Důležitým faktorem jsou též občané. Jelikož za každého občana plynou obci peníze, prioritou je tedy přilákat mladé rodiny, nové lidi do menších obcí. Je nutné nabídnout lidem perspektivní životní styl, dokonalou občanskou vybavenost, slušné pracovní podmínky. Prioritou by mělo být poskytování výhodných podmínek pro výstavbu rodinných domů nebo nabídnout mladým rodinám obecní byty. Samozřejmostí je též kvalitní školství, zdravotnictví a ostatní služby, kulturní, společenské a sportovní vyžití. Přesvědčit lidi, že nejen město, ale i vesnice jim může nabídnout kvalitní životní styl. Pak nebudou mít potřebu odcházet do měst, protože jim vesnice budou moci poskytnout dostatek zázemí ke spokojenému rodinnému životu. Ve městech naopak díky poplatkům životního prostředí zajistit lidem lepší ekologické životní podmínky, a příjmy využívat na výsadbu zeleně a parků.

Zastupitelé obce se proto musí chovat k financím obce s péčí řádného hospodáře a důkladně zvažovat investování příjmů ke spokojenosti všech občanů. Jejich povinností je dobře s penězi hospodařit, vědět kde je získat, jak s nimi naložit a jak je zúročit ve prospěch obce.

Největším okruhem zdrojů mi byly právní předpisy, především zákony. Mnohé z nich jsou však méně pochopitelné, takže jsem využila odbornou literaturu, kde bylo vše podrobněji

vysvětleno. Knižních publikací na rozpočtové příjmy bylo velmi mnoho, měla jsem proto možnost čerpat z četných zdrojů. Nakonec i internetové zdroje a samozřejmě samotné dokumenty se schválenými rozpočty obce mi poskytly užitečné poznatky.

Samotné psaní bakalářské práce mi přineslo odbornější znalost obecního rozpočtu. Díky popisné metodě a poté analýze rozpočtu mé obce, jsem zjistila, jaké příjmy naše obec má. Dle mého názoru by všichni občané měli být srozuměni s jejich možnostmi, aktivně se zapojovat do tvorby rozpočtu a hlavně dohlížet na hospodaření obce, jelikož právě to s jejich spokojeným životem v obci souvisí nejvíce.

V případě pokračování zkoumání rozpočtových příjmů bych se zaměřila na možnosti využívání evropských dotačních programů.

Zdroje

Knižní publikace

1. KYPETOVÁ, Jaroslava. MAREŠ, Jan. *Finance a rozpočet, Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2018*, 1. vydání, Praha: Svaz měst a obcí České republiky, 2018. 209 s.
2. LORENC, Jiří, KAŠPÁRKOVÁ, Jana. *Rozpočtová skladba a účetnictví 2014 pro územní samosprávné celky*. Polešovice: M LORDY s.r.o., 2014. 593 s.
3. MARKOVÁ, Hana. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta v nakl. IFEC, 2008. 152 s.
4. NETOLICKÝ, Martin. *Rozpočty obcí v naší legislativě*. 1. vydání. Brno: Tribun EU, 2008. 50 s.
5. NOVOTNÁ, Monika, KOUBOVSKÝ, Petr. *Zákon o dani z nemovitých věcí : komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 131 s.
6. NOVOTNÍKOVÁ, Helena. *Dotační receptář*. Praha: LexisNexis CZ s.r.o., 1. vydání, 2005. 235 s.
7. PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření obcí a rozpočet*. Praha: Codex Bohemia, 1997. 289 s.
8. PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy – územní aspekty veřejných financí*. 1. vydání. Praha: Victoria Publishing, a.s., 2011. 588 s.
9. PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. 199 s.
10. PELC, Vladimír. *Místní poplatky. Úplné znění zákona o místních poplatcích s vysvětlivkami*. 3. vydání. Praha: LINDE právnické a ekonomické nakladatelství, 2008. 303 s.
11. REKTOŘÍK, Jaroslav, ŠELEŠOVSKÝ Jan. *Evropská unie, obce a města*. Brno: Masarykova univerzita, 2000. 170 s.
12. ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna. *Výlučné daňové příjmy obcí*. 1. vydání, Olomouc: Iuridicum Olomoucense, 2016. 228 s.
13. TĚŽKÝ, Václav, JANTOŠ, Michal a kol. *Zákon o místních poplatcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 2014 s.

Právní předpisy

1. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava, ve znění pozdějších předpisů
2. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů
3. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů
4. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
5. Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém výnosu některých daní územních samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů
6. Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů
7. Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
8. Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
9. Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů,
10. Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů
11. Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
12. Zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, ve znění pozdějších předpisů
13. Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů
14. Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů
15. Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů
16. Zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her, ve znění pozdějších předpisů
17. Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
18. Zákona č. 99/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, ve znění pozdějších předpisů
19. Zákon č. 24/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím právní úpravy rozpočtové odpovědnosti, ve znění pozdějších předpisů
20. Vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě

Rozpočty městyse Protivanov

1. Schválené rozpočty městyse Protivanov, r. 2016, 2017, 2018
2. Rozpočtová opatření městyse Protivanov, r. 2017, 2018

Internetové zdroje

1. PETEROVÁ, Helena. *Finanční hospodaření obcí podle novelizací, které nabyly účinnost na přelomu roku* [online]. dvs.cz, 22. května 2012 [cit. 4. listopadu 2018]. Dostupné na <<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6543409>>.
2. OBROVSKÝ, Jan. *Rozpočet obce. Jak jej odpovědně připravit a schválit* [online]. Moderniobec.cz. Dostupné na <<https://moderniobec.cz/rozpocet-obce-jak-jej-odpovedne-pripravit-a-schvalit>>
3. *Hospodaření obcí* [online]. Oziveni.cz, Dostupné na <<https://www.oziveni.cz/nase-temata/hospodareni-obci/>>.
4. PRNKA, Lukáš. *Nástroje občana při kontrole hospodaření obce* [online]. Frankbold.org, 1. ledna 2018 [cit. 4. listopadu 2018]. Dostupné na <<https://frankbold.org/poradna/kategorie/korupce-a-jednani-uredniku/rada/nastroje-obcana-pri-kontrole-hospodareni-obce>>.
5. *Monitoring hospodaření obcí* [online]. Mfcr.cz, 6. listopadu 2017 [cit. 4. listopadu 2018]. Dostupné na <<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/monitoring-hospodareni-obci>>.
6. *Daňové příjmy rozpočtů krajů a obcí dle zákona o rozpočtovém určení daní.* [online], Financnisprava.cz. 1. ledna 2018 [cit. 22. listopadu 2018]. Dostupné na <<https://www.financnisprava.cz/cs/dane/kraje-a-obce/danove-prijmy-kraju-a-obci/danove-prijmy-rozpocetu-kraju-a-obci-3736>>.
7. GREGOROVÁ, Jiřina. *Příjmy a výdaje rozpočtu* [online]. Rokvobci.cz, 27. října 2015 [cit. 18. února 2019]. Dostupné na <<http://www.rokvobci.cz/zpravy-redaktoru/detail/722-prijmy-a-vydaje-rozpocetu>>.
8. *Městys Protivanov. Historie* [online]. Protivanov.com. Dostupné na <<https://www.protivanov.com/historie>>.
9. *Městys Protivanov. Obecní úřad* [online]. Protivanov.com. Dostupné na <<https://www.protivanov.com/obecni-urad>>.

Abstrakt

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo popsat rozpočtové příjmy obce. Toto téma jsem si vybrala z toho důvodu, že každý občan České republiky je součástí určité obce. Na začátek jsem vysvětlila, jaké příjmy obec má, na jaké druhy je dělíme a odkud je obce získávají. Po tomto objasnění a rozdělení jsem dané příjmy využila při aplikaci na podmínky obce, ve které od dětství žiji.

Poznatky jsem získávala především z dostupných právních předpisů a knižních publikací, díky kterým jsem tomuto tématu lépe porozuměla a dovedla se v nich lépe orientovat. Na vyřešení jsem použila metodu popisnou a poté metodu analýzy.

Díky této práci jsem získala informace o rozpočtu obce. Na základě rozpočtů obce jsem zjistila, jak se příjmy během let měnily a co mělo zásadní vliv na příčinu těchto změn. Tato práce mi umožnila zjistit, že obec získává nejvíce prostředků z daňových příjmů, ale také záleží na aktivitě a zkušenostech zastupitelů obce, aby získali více peněz z dotací a uměli je využít.

Abstract

The main aim in my bachelor work was to describe budget revenues of the municipality. I decided to write this topic because every citizen in the Czech republic is a part of a municipality. The first step was to explain which revenues municipality received, how we divided them and how it is provided to them. After clarification this, I tried to make the findings on a particular municipality, which I lived in.

I gained the knowledge mainly from law regulations and book publications, which helps me to understand this topic. For the solutions I used descriptive method and then method of analysis.

The main benefit of this work is to learn informations about municipal budget. Based on the municipality budget, I found out how the revenues changed over the years and what was the main cause of these changes. According to this work i found out that the highest revenues municipality get from tax revenues. Depends on municipal council and their activity, municipality could have more money from subsidy and use them on useful purposes.

Seznam klíčových slov / Keywords

Obecní rozpočet / Municipal budget

Zastupitelstvo obce / Municipal council

Hospodaření obce / Municipal economy

Rozpočtové příjmy / Budget revenues

Daňové příjmy obce / Tax revenues of the municipality

Místní poplatky / Local fees